

Hippophae rhamnoides (Rokitnik pospolity)

rodzina Elaeagnaceae (oliwkowate)

Występuje w Europie, na Kaukazie, w Azji Zachodniej i środkowej (po Ałtaj, Mongolię i Himalaje). W Polsce rośnie dziko na wybrzeżu Bałtyku lub jako roślina uprawiana. Krzew lub drzewo do 6 m wysokości, gęsto ugałęziona i ciernista. Tworzy liczne odrośla korzeniowe. Pączki ma zróżnicowane na kwiatowe i liściowe i okryte złotobrzązowymi łuskami o metalicznym połysku. Młode pędy pokryte są srebrzystymi, łusczkowatymi i gwiazdkowatymi włoskami, w zimie nagie, błyszczące, srebrzystoszare. Liście opadają na zimę choć pozostają długo zielone i późno opadają, są ułożone skrętolegle, z wierzchu szarzielone, a od spodu srebrzystobiałe. Są równowąskie, długości do 8 cm i szerokości 8 mm, pokryte tarczowatymi włoskami.

Rokitniki są roślinami rozdzielnopłciowymi, dwupiennymi. Kwiaty niepozorne, żółtawe, bezpłatkowe, rozwijają się wczesną wiosną (kwiecień) przed rozwojem liści – wiatropylne. Męskie umieszczone są w krótkich kłosach (5-8 mm długości) wyrastających wprost na zeszlorocznych pędach, żeńskie po 2-5 na krótkich szypułkach w kątach ubiegłorocznych liści lub u nasady krótkich pędów bocznych. Owoce to złocistożółte lub pomarańczowe jednonasienne pestkowce osadzone na bardzo krótkiej szypułce, sprawiając wrażenie, że oblepiają pędy. Są one soczyste, kuliste lub elipsoidalne, o średnicy 6-8 mm.

Owoce dojrzewają we wrześniu i przez całą jesień i zimę utrzymują się na roślinie. Dojrzałe owoce mają gorzkawy, cierpki smak, dopiero po pierwszych przymrozkach stają się smaczniejsze - kwaskowate i aromatyczne, niemniej ptaki niechętnie je zjadają. Rokitnik jest uprawiany jako roślina użytkowa - owoce rokitnika (kwaśne w smaku) w niektórych krajach azjatyckich (Syberia, Mongolia) są używane do przetworów spożywczych - soków, dżemów i innych i nawet jest specjalnie uprawiany do tego celu na plantacjach. Również lecznicze właściwości rokitnika były wykorzystywane w mongolskim i tybetańskim leczeniu ludowym na choroby żołądka.

Ze względu na małe wymagania glebowe, wytrzymałość na suszę i zanieczyszczenia powietrza oraz dekoracyjny wygląd jest stosowany do zadrzewienia gleb suchych, piaszczystych, hałd i nieużytków, do utrwalania wydm nadmorskich (umacnia je dzięki licznym odroślom korzeniowym). Może być także stosowany w miastach i do zadrzewień przydrożnych. Rokitnik wymaga stanowiska o pełnym oświetleniu. Znosi słabe zasolenie gleby, bardzo dobrze rośnie na glebach wapiennych. Nie toleruje gleb wilgotnych, podmokłych, zimnych i ciężkich i nieprzewiewnych. Rozmnaża się go przez nasiona, ale także z odrośli korzeniowych, z sadzonek korzeniowych oraz z sadzonek zielnych (półzdrewniałych).

Roślina prawnie chroniona.